

FÖRSTUDIE SERVICEPUNKT

HALLABRO

Anders Lund, 2016-04-23

Inledning

Organisationen Hela Sverige ska leva har gett Blekinge Länsbygderåd i uppgift att initiera arbetet med att få igång initiativförmågan och det engagemang som finns på landsbygden till att skapa samlingspunkter. Man kontaktade de fem Blekingekommunernas Kommunbygderåd som beslutade i vilka orter dessa servicepunkter borde placeras. I Ronnebys fall beslutades att Hallabro och Eringsboda skulle tilldelas servicepunkter. Kommunbygderådet gav Blomstrand Bygden i uppgift att söka bidrag från Landsbygdssamrådets utvecklingspengar till förstudien samt att övervaka förstudien som lagts ut på samhällsföreningarna. Hallabro samhälls-förening fick då uppdraget att ta fram en förstudie om hur en servicepunkt skulle kunna se ut och vilka förutsättningar och utmaningar det finns. Ansvarig för denna förstudie är Sven Strandberg (Blomstrand Bygden) och Anders Lund (ordförande i Hallabro Samhällsförening) som tillsammans med föreningar, invånare och företagare har tagit fram denna förstudie.

Innehåll i Servicepunkten

Arbetet började med att ta fram vilka intresseområden som kan fylla en servicepunkt. Efter intervjuer med boende i Hallabro bl.a. på Hallabrodagen då det samlades över trehundra personer som gavs möjlighet att ge synpunkter, samt samverkan med företagare och närliggande föreningsliv har vi kommit fram till följande innehåll som intressant för Hallabro som behöver utvecklas för att planeras och realiseras.

- Samverkan med myndigheter och kommunen, mellan medborgare och myndighet, ökad medborgardialog
- Samverkan med kommunens medborgarservice
- Koppling till kommunens landsbygdsutvecklare
- Erbjuda turistinformation samt vara ett nav för turism och relaterad service som t ex stugförmedling
- Möjlighet för lokala företag b.l.a. genom frukostträffar att informera om sin verksamhet, samt erbjuda t ex lokalt producerade varor till försäljning och/eller utställning
- Vara en station för utlämning av olika servicefunktioner t.ex., samåkningstjänst, varor från privatpersoner eller företag
- Samarbete med Träffpunkten i Backaryd t.ex. med matkasse
- Mötes-/konferenslokal, även på distans för föreningar, privatpersoner, företag och utbildning
- Möjlighet till IT stöd och administrativ service för företag, föreningar och privatpersoner
- En fysisk person på plats som kan...
 - Ge information om närområdet till turister
 - Vara arbetsledare för t ex personer i sysselsättningsfasen
 - Resursperson för lokala aktiviteter
- Kontanthering - insättnings- och uttagsautomat

- Kunskapskälla, bevaka lokala frågor och kontakter och fungera som en sammanhållande länk.
- Utställningslokal för traktens konstnärer
- Fikahörna med möjlighet för bl.a. traktens ungdomar att träffas
- Vara ett nav för integration med både organiserade och spontana träffar för bygdens befolkning.

Servicepunkten i Hallabro ska ses som en tillgång för invånarna, turisterna och företagen i norra kommundelarna. Det ska vara en naturlig plats att vända sig till för information, stöd, service eller lotsning, vilket också ställer vissa krav på att servicepunkten är bemannad och har kunskapen att hjälpa och lotsa sina besökare. Det kommer krävas en hel del förarbete för att få det mesta på plats, sen får kommunikationsvägar byggas upp under tiden man skaffar sig mer kunskap och kontaktytor. Nedan kommer en nedbrytning av de intresseområden som framkommit. Dessa bör inte ses som en definitiv, slutlig lista, då nya användningsområden kan uppstå när Servicepunkten väl är på plats. Snarare ska detta ses som en startpunkt för att utveckla ytterligare serviceområden med användaren i fokus.

Samverkan med myndigheter och kommunen mellan medborgare och myndighet, ökad medborgardialog

Servicepunkten ska kunna erbjuda enkel information från myndigheter, men på sikt så hoppas vi på utökat samarbete efterhand som behovet uppstår. Exempel på detta kan vara inlämningsställe för försäkringskassan, skatteverket, länsstyrelsen, jordbruksverket m fl. Även stöd och rådgivning i t ex bidragsfrågor ska kunna levereras i Servicepunkten.

Samverkan med kommunens medborgarservice

Kommunens medborgarservice har sin service stationerad i stadshuset. Ett utökat samarbete för att kunna ge stöd och service till invånarna, företagare och föreningar i norra kommundelen vore positivt. Det kan underlätta lotsningen för kommunala frågor som bygglovsfrågor, hemtjänst, ansökan om särskilt boende, bidragsansökningar mm ..

Koppling till kommunens landsbygdsutvecklare

Ronneby kommun har en landsbygdsutvecklare. Vid kontakt med företagare och företagarförening så har det uttryckts en önskan om att landsbygdsutvecklaren samt övriga tjänstemän som hör företagandet till utgår från servicepunkten någon dag i veckan för ett närmare samarbete med företagen om utvecklingsarbetet i regionen vad gäller service, infrastruktur och alla övriga frågor som berör landsbygden. Denna fysiska närhet upplevs som symboliskt viktig.

Erbjuda turistinformation samt vara ett nav för turism och relaterad service som t ex stugförmedling

Servicepunkten ska kunna erbjuda information om hela kommunens fantastiska utbud av aktiviteter. Det finns också möjlighet att koppla detta till olika typer av företagserbjudande från t ex våra campingar, stuguthyrare, restauranger och äventyrsaktiviteter. När RV 27 läggs utanför samhället ska servicepunkten vara så inarbetad att det blir naturligt för turisterna norrifrån att väljer denna avfart för att dels få information och erbjudas ställplats men även tillgång till mat och husrum samt möjlighet till guidade turer.

Möjlighet för lokala företag att informera om sin verksamhet, samt erbjuda t ex lokalt producerade varor till försäljning och/eller utställning

Det finns en önskan om att avsätta utrymme i servicepunkten för lokala företag att visa upp sig på olika sätt samt att erbjuda de som producerar närodade varor såsom grönsaker, tomater, potatis mm att kunna sälja sina produkter via Servicepunkten, vilket gynnar både företagen, turismen och invånarna.

Vara en station för olika servicefunktioner t ex matkasse, samåkningstjänst, varor från privatpersoner eller företag

Här finns en stor potential för Servicepunkten att kunna vara en knutpunkt där landsbygden idag ofta är för liten för en viss marknad. Att kunna samla ihop intresse och beställningar till ett och samma ställe ger både ökade möjligheter men också miljövinster. Exempelvis om Träffpunkten i Backaryd kan sälja sina varor på nätet och leverera till servicepunkten i Hallabro så kan kunderna i Hallabro, Tjurkhult, Belganet och Öljuhult stanna till på hemvägen från jobbet, skolan, dagis eller distriktsköterskan och hämta sina varor på servicepunkten.

Mötes-/konferenslokal, även på distans för föreningar, privatpersoner, företag och utbildning

Samverkan på distans är ytterligare ett område där landsbygden måste bli bättre på att hänga med i utvecklingen. Nu när vi vet att fiber är på väg till de norra kommundelarna så ökar detta ytterligare möjligheterna att bedriva konferenser, möten, utbildningar mm på distans. Även inom vården finns möjligheter via fiberuppkoppling. Vi ser idag att det kommer fler och fler tjänster online t ex inom telemedicin där du besöker din vårdcentral på nätet. Vårdplaneringar och vissa uppföljningar inom vården sker på distans.

Möjlighet till IT stöd och administrativ service för företag, föreningar och privatpersoner

Även om många har en egen dator hemma och/eller på sitt företag finns det fortfarande ett behov av IT-stöd och administrativ service för både företag, föreningar och privatpersoner. För att kunna tillgodose detta krävs att det finns utrustning på plats, enklare saker som scanner, skrivare, dator och uppkoppling. Tanken är att kunna erbjuda enkla saker för de som behöver, men även titta på

möjligheten att kunna erbjuda någon form av enklare kompetens inom IT-tjänster av olika slag.

En fysisk person på plats som kan...

- Ge information om närområdet till turister.
- Vara arbetsledare för t ex personer i sysselsättningsfasen eller ungdomar i projektanställning
- Har IT-kompetens och språkkunskaper
- Vara resursperson för lokala aktiviteter
- Jobba med integrationsfrågor

Vi ser det som helt avgörande att det finns någon på plats som kan lotsa och guida alla som behöver Servicepunktens tjänster på något sätt. Denna person kan även vara en resursperson för våra föreningar och förmedla information om alla de aktiviteter som erbjuds.

Kontanthantering – insättnings- och uttagsautomat

Landsbygdens företag/privatpersoner har stort behov av hantering av kontanter, dagens banker tar inte emot kontanter trots att en betydande del av konsumenterna använder detta både i dag och i framtiden. Det finns projekt som inriktar sig på kontanthantering på landsbygden. Servicepunkten vore ett utmärkt ställe att placera en sådan funktion på.

Kunskapskälla av lokala frågor, kontakter och sammanhållande

Servicepunkten bör också ses som en kunskapskanal genom att vara spindeln i nätet när det gäller all typ av information kring aktiviteter, företag, föreningar och all den service som erbjuds i området.

Flexibelt och anpassningsbart

Vi i bygden vill se ett underifrånperspektiv, även om vi nu inventerat det behov vi ser idag så måste verksamheten kunna anpassa sig och växa utifrån behovet i framtiden, vara flexibel för nya lösningar och utmaningar. Byaslingen, ett projekt som arbetar för att ta fram ett sorts turiststråk, ser vi som ett mycket positivt komplement där servicepunkten kan vara en av de stora informationskanalerna för denna och även hantera information och service kring byaslingen. Vi ser också möjligheten och fördelarna med att kunna erbjuda kontanthantering för våra invånare och företagare i denna Servicepunkt. Det skulle betyda mycket för främst företagarna i norra kommundelen att kunna hantera insättningar och uttag på ett smidigt sätt.

Landsbygdens utmaningar

Hallabro med omnejd har framtida utmaningar som landsbygd. Alla ser vi urbaniseringen som sker. Landsbygden saknar de större arbetsgivarna som var fler förr i tiden, vilket gör att många ungdomar väljer större städer som bostadsort efter avklarade studier. Med en god infrastruktur och bra kommunikationer kan vi marknadsföra landsbygden som attraktiv för många större företag, då här finns goda förutsättningar i billigare lokaler, fiberuppkoppling och anställningsbara personer i närområdet. Men detta kräver också att vi verkligen har fiberuppkoppling, goda kommunikationer samt lediga hus och lägenheter för etablering. Vi behöver även ha en plan för hur vi hanterar ombyggnaden av väg 27, då vägen inte längre kommer att gå igenom våra samhällen. En Servicepunkt i Hallabro ser vi som ett stort steg i rätt riktning med att marknadsföra de norra kommundelarna. Att vi har en knutpunkt för privatpersoner, föreningar och företag där vi alla kan samverka för bygdens bästa och skapa de servicefunktioner som saknas och efterfrågas. Då kan landsbygden bli ännu mer attraktiv och levande.

Att ha en knutpunkt dit alla kan vända sig är få byar förunnat och kan minska motståndet till att flytta till landsbygden för t ex våra nyanlända. Vi vill gärna se möjligheter istället för problem genom att öppna upp för samarbete med skolan för SFI på distans, men även visa på möjligheter för distansutbildning överlag samt samarbeta med våra studieförbund.

Genom att få till ett centrum för våra föreningar så kan vi få samordningsvinster som vi idag tyvärr saknar. Kontakt har tagits med Eringsboda samhällsförening för att ordentligt titta på hur vi bättre kan samverka i landsbygdsfrågor och utveckla våra servicepunkter på bästa sätt utifrån våra olika förutsättningar.

Samverkan med företagen

Servicepunkten måste arbeta för att knyta samman våra lokala entreprenörer, genom utställning och exempelvis frukostmöten kommer vi att lära känna bygdens företag och dess produkter. Vi måste bli duktigare på att använda oss av varandras tjänster och känna till vilka tjänster och produkter som faktiskt erbjuds. Genom samverkan och gemensam marknadsföring av tjänster och produkter skulle en större marknad kunna nås och näringslivet här i de norra kommundelarna skulle kunna blomstra.

Träffpunkten i Backaryd är en central del i norra kommundelarna då här erbjuds en hel del service som postservice, systembolagsutlämning, apoteksutlämning, bensin mm. Det är av största vikt för hela norra kommundelen att affären finns kvar. Servicepunkten bör därför knytas ihop med den service som finns på Träffpunkten för ett utökat kundunderlag och ökad närhet till service även för invånarna i och runt Hallabro. ***Denna samverkan innebär inte att Servicepunkten förläggs i affären***

utan att viss del av affärens service skulle kunna erbjudas i Servicepunkten. Hur detta genomförs rent praktiskt är inte utrett i dagsläget. Men vi vill poängtera att vi inte vill konkurrera med befintlig service utan snarare utveckla servicen.

Historia och statistik om Hallabro med omnejd

Hallabro bildades som så kallad storkommun vid kommunreformen 1952 genom sammanläggning av kommunerna Backaryd och Öljevult. Namnet togs från tätorten Hallabro.

Denna kommun klarade inte tiden fram till nästa generella kommunreform i Sverige utan uppgick 1963 i Kallinge landskommun. Den senare uppgick därefter 1967 i Ronneby stad som 1971 ombildades till Ronneby kommun.

Hushåll i Backaryd/Hallabro per postnummer område

Aktuell statistik om antalet hushåll/adresser per postnummer område

Hallabro postnummerområde – 455

Backaryd postnummerområde – 297

Källa - <http://www.postnummerservice.se/>

Personer registrerade per postnummer område enligt ratsit.se

Hallabro 714 personer

Backaryd 643 personer

Hallabro tätort ha haft följande befolkningsutveckling

1960	1965	1970	1975	1980	1990	1995	2000	2005	2010
265	246	277	307	335	318	292	266	252	254

Backaryd tätort har haft följande befolkningsutveckling

1960	1965	1970	1975	1980	1990	1995	2000	2005	2010
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

364 384 354 386 435 401 440 418 399 365

Ronnebys befolkning ökar, 2010 hade Ronneby 28 254 personer och vid utgång av 2015 var det 28 697 personer vilket ger en ökning med 443 personer och för 2016 fortsätter denna trend. Ronneby kommun är nu en inflyttningskommun, där staden har bostadsbrist. Det är då viktigt att landsbygden kan ses som ett attraktivt alternativ för att hyra eller köpa sin bostad. En utmaning är att se till att det finns attraktiva alternativ för våra äldre, så att hus blir lediga för att få en föryngring av boende på landsbygden. Utmaningen är även att få våra nyanlända som fått kommunplacering att bosätta sig på landsbygden. En stor del i detta som tidigare nämnts är Servicepunkten. Detta tillsammans med att vi kan visa upp vad vi faktiskt har att erbjuda.

Restiden till större orter är förhållandevis väldigt kort, goda kommunikationer tillsammans med nybyggd väg 27 gör pendlingsavstånden korta. Här finns fina lokaler och tillsammans med fiber så finns det stora möjligheter att påvisa fördelarna med att driva småföretagande på landsbygden. Hus och lägenhetspriser är mycket lägre än i större orter och här finns grundläggande samhällsservice och närheten till vår underbara natur.

När det gäller företag så är landsbygden tät med egna företagare och bolag av olika former. Därför kan vi också se att behovet med hjälp av marknadsföring och kontaktnät är stort, då resurserna till marknadsföring inte alltid är så stora och marknadsföringskanalerna är i dagens samhälle svårnavigerade.

Hallabro postnummerområde har 279 registrerade företag på 714 invånare. vilket motsvarar 39 % av befolkningen

Backaryd postnummerområde har 215 registrerade företag på 643 invånare. vilket motsvarar 33 % av befolkningen

Nuvarande service

Hallabro har i dag förskola, skola, idrottshall, bibliotek, distriktssköterska, hemtjänst och räddningstjänsten

Föreningslivet är på topp med en mängd olika föreningar exempelvis, Kommunbygderådet, Landsbygdssamrådet, Hembygdsföreningen Vanslätten, SPF, Blomstrande Bygdens företagarförening, samhällsföreningar, Tjurkhults Byaförening, kulturföreningar, och BHIF idrottsförening mm.

Svagheter

De norra kommundelarna med omnejd har under många år haft en negativ utveckling med företagsflytt och företagsnedläggningar som påverkat bygden negativt, exempelvis Kongaverken, Strandbergs Emballage, Hallabro Plast, Harrys Möbler mm. Vilket handlar om ca 500 arbetstillfällen som försvunnit de senaste 15 åren. Landsbygdens invånare har resignerat och många väljer att flytta från bygden vilket innebär att skatteintäkterna för kommunen minskar mer och mer och därmed även servicen

- Vi har varit dåliga på att marknadsföra miljön.
- Kommunen har tagit fram för få attraktiva tomter för nybyggnation.
- För lite nybyggnation.
- Avsaknad av fiber
- Många lediga fabrikslokaler.
- Lediga fastigheter.
- Dåligt underhållna fastigheter.
- Dåliga bussförbindelser.

Svagheter som vi definierar ovan tror vi samtidigt kan vara en styrka för att komma igång med utvecklingen av samhället och därmed servicepunkten.

Styrkor

Den största och främsta styrkan vi har är det otroliga engagemang som numera finns bland de boende som engagerar sig för bygdens frågor och gör skillnad i det mycket aktiva föreningsliv som finns här. Detta har sammantaget satt tydliga avtryck. Landsbygden börjar åter andas framtidstro.

- Ett mycket kreativt föreningsliv.
- Med vår fantastiska miljö finns det goda förutsättningar för kommunen att ta fram attraktiva tomter för byggnation.
- Vår nuvarande service, såsom dagis, skola, bibliotek, distriktsköterska och räddningstjänsten.
- Vi har en otroligt fin miljö med möjligheter till fiske, jakt, bad, bärplockning, kanotning mm, som vi hittills inte lyckats marknadsföra på ett rättvist sätt.
- Korta avstånd; inom 15 - 20 minuter når vi flygplats, tågstation, centrum och kusten. Samt Inom 30 – 60 minuter når vi ytterligare en flygplats, två hamnar med förbindelse till kontinenten och tre större städer, Kristianstad, Växjö och Karlskrona.
- Möjlighet att snabbt växa i de outnyttjade fastigheterna.
- Projektet "Byaslingan".
- Integrationsprojekt
- Etablerandet av servicepunkten kommer att medföra att fler företag kan ges förutsättning för att etablera sig i samma fastighet.
- Mycket bra kontakt med de styrande i Kommunen.
- Bra kontakter med Länsstyrelsen.
- Den pågående fiberutbyggnaden som underlättar företagsetableringar.
- Många småföretagare.

Servicepunkten kan bli den centrala sammanhållande länken som tidigare har fattats.

Hur går vi vidare?

Denna förstudie är en start på en längre resa. Problemet med en förstudie är ofta att ju mer en gräver i det, desto fler idéer dyker upp! Det är förvisso ett angenämt problem många gånger, men vi behöver sätta spaden i jorden nu för att verkligen komma vidare. Att det finns ett intresse och ett behov för en Servicepunkt är tveklöst.

Vi har i denna förstudie lagt grunden för projektet Servicepunkt Hallabro. Ett projekt som är redo att tas vidare av en professionell projektledare då vi nu kan gå in i en mer intensiv fas. Servicepunkten måste förankras både lokalt i bygden och hos potentiella finansiärer. En ekonomisk analys av bärkraftigheten i ett sådant här projekt måste göras. Hur ska det finansieras på kort och på lång sikt?

Dessutom behöver konkreta kontakter tas med potentiella myndigheter, företag och föreningar som skulle kunna erbjuda service och tjänster som beskrivits ovan. En ordentlig projektplan behöver skrivas för att kunna visa vad Servicepunkten kan erbjuda vid dessa kontakter.

Det praktiska kring lokal, utrustning, öppettider, bemanning med mera behöver konkretiseras och givetvis behöver en budget för driften av Servicepunkten tas fram. Det är alltså tidskrävande arbete som ligger framför oss och vi tror att det är en uppgift som är för stor för att bedrivas på kvällar och helger. Därför är nästa, viktiga steg att hitta finansiering till en kompetent projektledare som kan driva projektet in i nästa fas.

Anders Lund För Hallabro Samhällsförening

2016-04-23